COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 4.9.2024
COM(2024) 388 final

RAPORT AL COMISIEI

privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în statele membre (2022) pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor

{SWD(2024) 208 final}

Cuprins

Rezumat 4
Introducere 5

Partea 1
Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2022 8

1.1
Prezentare generală 9

1.2
Rapoartele anuale ale țărilor UE 15

1.3
Organizarea și performanța sistemelor de control oficial 16

1.4
Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP 18

1.4.1
Măsuri luate pentru a asigura respectarea legislației de către întreprinderi 19

1.4.2.
Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației 20

1.4.3
Măsuri luate pentru a asigura eficacitatea sistemelor de control oficial 22

Partea 2
Controale efectuate de Comisie în țările UE în 2022 24

2.1.
Audituri și controale 25

2.2.
Recomandări 28

2.3.
Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie în 2022 29

2.4.

Monitorizarea sistematică a recomandărilor formulate în urma auditurilor 33

2. 4.1.
Audituri generale de urmărire subsecventă..... 34

2.4.2.
Asigurarea respectării legislației..... 35
Concluzii 36

Declinarea responsabilității

Comisia Europeană prezintă raportul de față în conformitate cu articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625 ([1]). Prezentul raport urmărește să îmbunătățească disponibilitatea pentru public a informațiilor privind controalele oficiale efectuate de țările UE – și controalele efectuate de Comisie cu privire la acestea – în domeniile siguranței alimentelor și a furajelor, sănătății animalelor și a plantelor, bunăstării animalelor, agriculturii ecologice și sistemelor din domeniul calității produselor agricole și alimentare.

Numai Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competența să interpreteze dreptul Uniunii.

Scopul nostru este ca aceste informații să fie întotdeauna actualizate și exacte. Dacă ni se aduce la cunoștință prezența unor erori, vom încerca să le corectăm.

Materialele utilizate pentru prezentul raport:

- sunt informații cu un caracter general și nu sunt destinate să abordeze circumstanțele specifice ale vreunei persoane sau entități;
- nu sunt, în mod obligatoriu, exhaustive, complete, exacte sau actualizate și
- sunt furnizate parțial de autoritățile naționale din țările UE, asupra cărora Comisia nu are niciun control și pentru care Comisia nu își poate asuma nicio responsabilitate.

Este posibil ca unele date sau informații din prezentul raport să fi fost create sau structurate în fișiere sau formate care nu sunt lipsite de erori.

([1]) Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

Rezumat

Prezentul raport se referă la funcționarea generală a controalelor oficiale ale țărilor UE și la activitățile de control ale Comisiei în 2022. Scopul acestor controale este de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății și de încredere în lanțul alimentar, de la fermă la consumator. Ele reprezintă o modalitate importantă de a verifica dacă întreprinderile respectă cerințele legale, astfel încât consumatorii din UE să poată avea încredere că alimentele pe care le consumă sunt sigure. Ele sunt, de asemenea, esențiale pentru a permite comerțul fără probleme și în condiții de siguranță cu alimente, animale și plante, atât în interiorul UE, cât și cu țările terțe.

Autoritățile naționale sunt responsabile de efectuarea controalelor oficiale. În cazul în care întreprinderile situate de-a lungul lanțului alimentar nu respectă legislația aplicabilă, autoritățile au obligația de a pune în aplicare cerințele și de a se asigura că întreprinderile își îndeplinesc obligațiile.

În 2022, 16,4 milioane de întreprinderi au făcut obiectul controalelor oficiale, iar autoritățile naționale au efectuat aproximativ 5 milioane de controale oficiale cu privire la respectivele întreprinderi. Aceste controale au identificat 1,2 milioane de probleme de neconformitate, ceea ce a condus la aplicarea a puțin peste 475 000 de sancțiuni administrative și a 12 000 de acțiuni judiciare.

Comisia verifică modul în care țările UE desfășoară controalele oficiale și activitățile de asigurare a respectării legislației.

Controalele efectuate de Comisie arată că, în general, autoritățile naționale dispun de sistemele necesare pentru a monitoriza și a asigura faptul că întreprinderile pun în aplicare cerințele UE și pentru a lua măsuri în cazul în care există probleme de neconformitate. În unele țări UE, Comisia a identificat deficiențe ale sistemelor de control oficial, indicând că se pot aduce îmbunătățiri. În aceste cazuri, Comisia adresează recomandări autorităților naționale.

Comisia monitorizează în mod sistematic respectarea recomandărilor sale și, dacă este necesar, recurge la alte instrumente de asigurare a respectării lor. În plus, ea sprijină țările UE prin furnizarea de asistență tehnică și formare prin intermediul inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” și al reuniunilor tehnice ale rețelelor de experți.

Începând din 2020, autoritățile naționale au raportat rezultatele controalelor lor utilizând un format electronic armonizat. Cu toate acestea, nu toate țările UE au fost în măsură să transmită toate datele lor în formatul solicitat.

Introducere

UE urmărește să atingă un nivel ridicat de protecție și de încredere în ceea ce privește siguranța alimentelor și a furajelor, sănătatea animalelor și a plantelor, bunăstarea animalelor, agricultura ecologică și sistemele privind originea geografică [denumire de origine protejată (DOP), indicație geografică protejată (IGP) și specialități tradiționale garantate (STG)]. Persoanele care trăiesc în UE se așteaptă, pe bună dreptate, la aplicarea unor standarde înalte în toate aceste domenii.

UE dispune de un cadru juridic cuprinzător pentru asigurarea unor controale coerente de-a lungul întregului lanț alimentar și furajer, de la fermă la consumator, și a unei monitorizări adecvate a respectivelor controale, asigurând în același timp o piață unică și un comerț eficace cu țările terțe. În sensul prezentului raport, trimiterile la țările UE și la datele statistice includ Regatul Unit în ceea ce privește Irlanda de Nord ([2]).

Unul dintre pilonii politicii integrate a UE în materie de siguranță alimentară de la fermă la consumator este faptul că fiecare țară din UE trebuie să dispună de un sistem eficient de control oficial, bazat pe Regulamentul privind controalele oficiale ([3]). Scopul este de a verifica și, dacă este necesar, de a asigura respectarea de către întreprinderi a standardelor UE de-a lungul întregului lanț alimentar și furajer. Țările UE trebuie să elaboreze planuri de control multianuale (MANCP) care să cuprindă toate domeniile reglementate de legislația UE în domeniul agroalimentar.

([2]) În conformitate cu Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, în special cu articolul 5 alineatul (4) din Cadrul Windsor (a se vedea Declarația comună nr. 1/2023 a Uniunii Europene și a Regatului Unit în cadrul Comitetului mixt înființat prin Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice din 24 martie 2023, JO L 102, 17.4.2023, p. 87), coroborat cu anexa 2 la respectivul cadru.

([3]) Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

Comisia joacă un rol important în cadrul general de control la nivelul UE [4] și efectuează controale, inclusiv audituri, în țările UE pentru a verifica dacă autoritățile naționale își îndeplinesc obligațiile.

Țările UE trebuie să transmită Comisiei un raport anual [5] privind punerea în aplicare a controalelor lor oficiale în conformitate cu MANCP.

Comisia elaborează un raport [6] privind efectuarea controalelor oficiale în țările UE, luând în considerare:

- rapoartele anuale prezentate de autoritățile naționale cu privire la activitățile lor de control și
- rezultatele controalelor efectuate de Comisie în țările UE.

Prezentul raport vizează anul 2022. El constă într-o analiză:

- a rapoartelor anuale ale țărilor UE pentru anul 2022;
- a controalelor efectuate de Comisie în țările UE în anul 2022 și
- a acțiunilor subsecvente și de asigurare a respectării legislației ale Comisiei și a sprijinului acordat de aceasta autorităților naționale.

Prezentul raport include o compilație a datelor furnizate de autoritățile naționale pentru anul 2022. Aceste date vor permite, în timp, identificarea tendințelor în ceea ce privește controalele și problemele de neconformitate.

Graficele care ilustrează controalele oficiale naționale se bazează pe datele agregate din 2022 furnizate de țările UE.

Întrucât cerințele de raportare s-au schimbat începând cu anul 2020, nu toate țările UE au fost în măsură să furnizeze în detaliu toate datele solicitate pentru anul 2022. În consecință, măsura în care graficele pot fi comparate este limitată, deoarece este posibil ca unele țări UE să fi furnizat date combinate care nu au fost defalcate în subcategoriile prevăzute.

Prezentul raport este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei [7] care oferă mai multe detalii cu privire la controalele și auditurile efectuate de autoritățile

---

([4]) Articolul 116 din Regulamentul (UE) 2017/625.

([5]) Articolul 113 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/625.

([6]) Articolul 114 din Regulamentul (UE) 2017/625.

naționale și de Comisie în sectoarele lanțului alimentar care intră sub incidența Regulamentului privind controalele oficiale.

([7]) Document de lucru al serviciilor Comisiei [SWD(2024) 208 final] care însoțește raportul Comisiei privind funcționarea generală a controalelor oficiale efectuate în țările UE (2022) pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor.

Partea 1

Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2022

1.1 Prezentare generală

Alimentele sunt produse și distribuite de la fermă la consumator, urmând diferite lanțuri care acoperă o gamă largă de sectoare și activități economice ([8]).

Tabelul 1 oferă o imagine de ansamblu a rezultatelor controalelor oficiale efectuate în țările UE în 2022.

Tabelul 1: Controale oficiale în 2022 – în cifre

Toate întreprinderile din cadrul lanțului alimentar	Controale oficiale efectuate	Probleme de neconformitate identificate	Sancțiuni administrative aplicate	Acțiuni judiciare întreprinse
16 414 273	**5 010 943**	**1 205 443**	**476 160**	**12 182**

Figura 1 prezintă o defalcare a acestor controale oficiale efectuate de țările UE de-a lungul lanțului alimentar, de la fermă la consumator. ([9]). Ea indică numărul de operatori, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate, defalcate în funcție de categoria de activitate din lanțul alimentar ([10]).

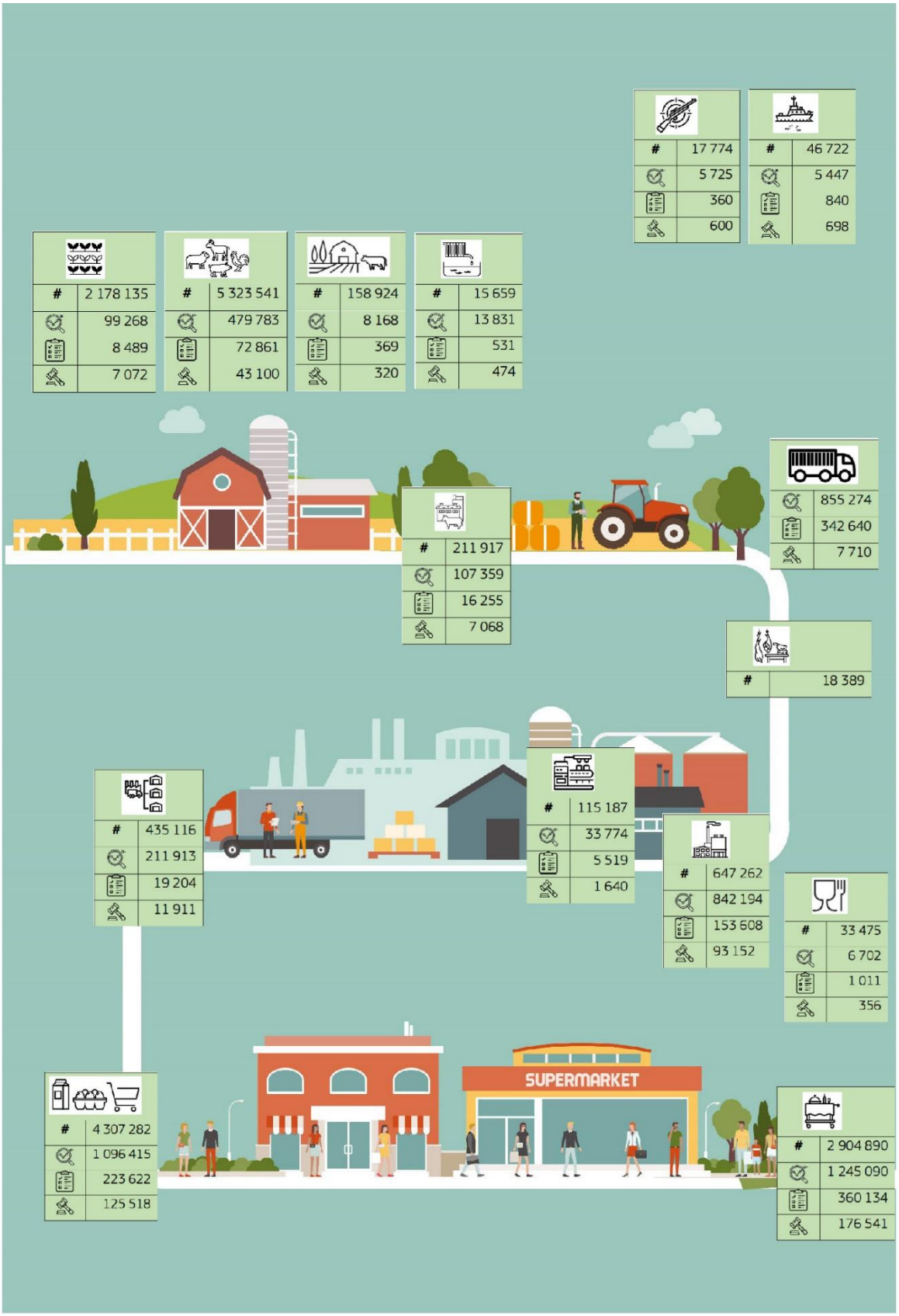
([8]) A se vedea Eurostat – cifre-cheie ale lanțului alimentar european – 2022 pentru o selecție de date privind sectoarele agriculturii și pescuitului din UE și lanțul „de la fermă la consumator" în ansamblu.

([9]) Această cifră nu include controalele legate de sănătatea plantelor (și anume emiterea de pașapoarte fitosanitare și aplicarea marcajului ISPM15 pe ambalajele din lemn pentru a demonstra că au fost tratate pentru a preveni răspândirea insectelor, a semințelor și a ciupercilor), de comercializarea produselor de protecție a plantelor și de utilizarea durabilă a pesticidelor în afara sectorului agricol.

([10]) Autoritățile naționale nu trebuie să raporteze numărul de entități care își desfășoară activitatea în domeniul transportului de animale. În cazul abatoarelor și al unităților de manipulare a vânatului, datele solicitate pentru controalele oficiale și problemele de neconformitate pot fi furnizate ca număr de carcase sau greutate, prin urmare nu se poate utiliza un total.

Tabelul 2 prezintă primele cinci sectoare ale lanțului alimentar, cu cifre absolute privind numărul de entități, de controale oficiale efectuate, de probleme de neconformitate identificate și de sancțiuni administrative aplicate. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport oferă o defalcare suplimentară a acestor cifre în toate domeniile lanțului alimentar.

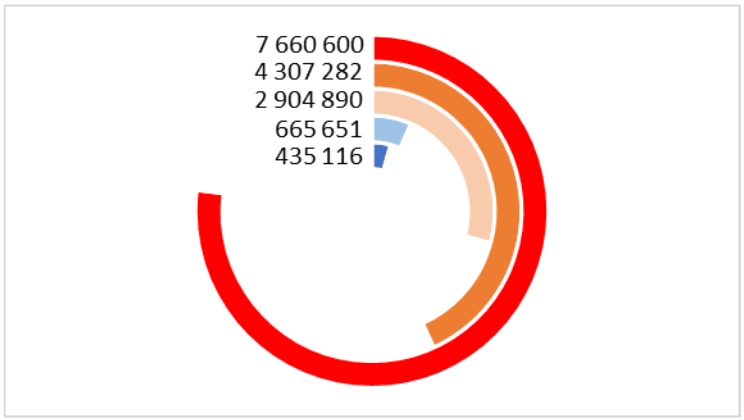
Figura 1: Controalele oficiale efectuate de țările UE în 2022

	Agricultură – plante	#	Numărul de operatori
	Agricultură – animale		Numărul de controale oficiale
	Agricultură – mixtă		Numărul de probleme de neconformitate
	Acvacultură		Numărul de sancțiuni administrative
	Pescuit		
	Vânătoare		
	Furaje		
	Transportul animalelor		
	Abatoare și unități de manipulare a vânatului		
	Producția de alimente		
	Prelucrarea subproduselor de origine animală		
	Distribuția de alimente		
	Comerț cu ridicata și cu amănuntul		
	Serviciile de alimentație		
	Producători de materiale care intră în contact cu alimentele		

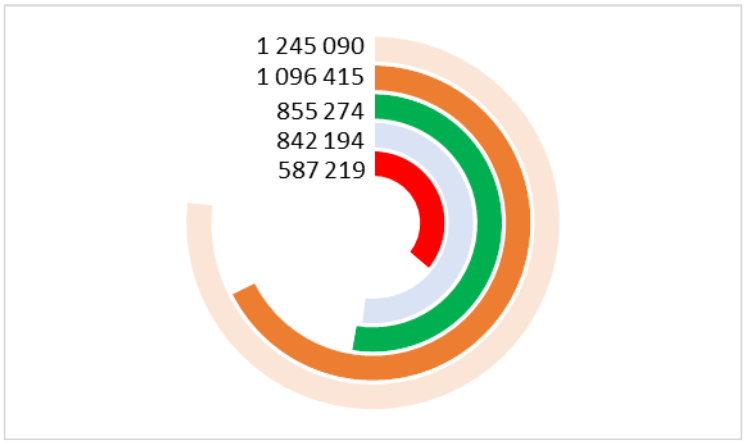
Tabelul 2: Controale oficiale în 2022 – primele cinci sectoare

Entități

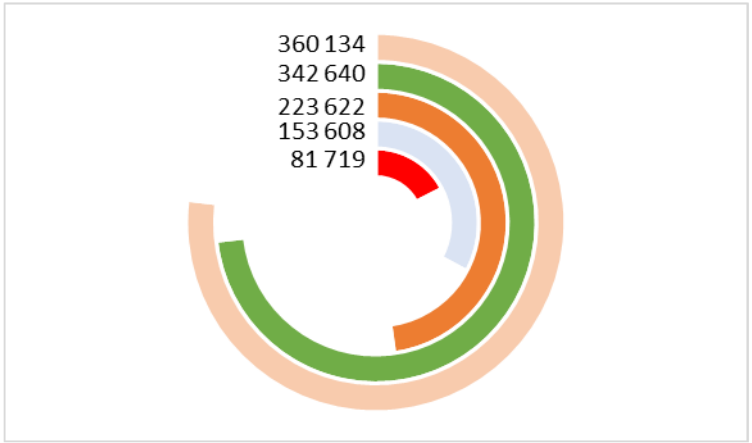
Agricultură	7 660 600
Comerțul cu ridicata cu alimente	4 307 282
Serviciile de alimentație	2 904 890
Producția de alimente	665 651
Distribuția de alimente	453 116

Controale oficiale

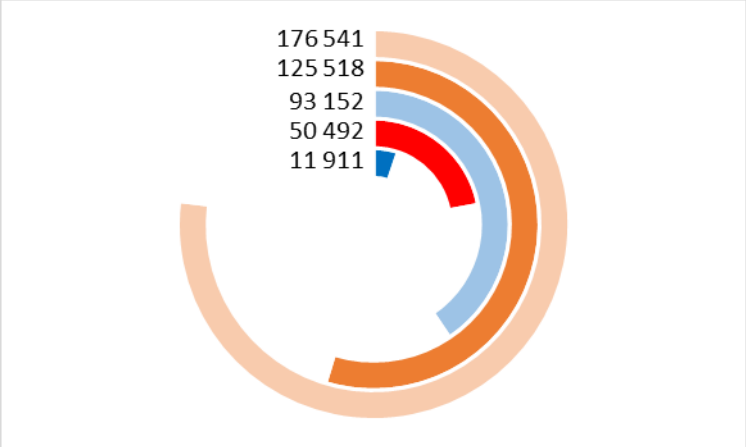
Serviciile de alimentație	1 245 090
Comerțul cu ridicata cu alimente	1 096 415
Transportul animalelor	855 274
Producția de alimente	842 194
Agricultură	587 219

Probleme de neconformitate

Serviciile de alimentație	360 134
Transportul animalelor	342 640
Comerțul cu ridicata cu alimente	223 622
Producția de alimente	153 608
Agricultură	81 719

Sancțiuni administrative

Serviciile de alimentație	176 541
Comerțul cu ridicata cu alimente	125 518
Producția de alimente	93 152
Agricultură	50 492
Distribuția de alimente	11 911

1.2
Rapoartele anuale ale țărilor UE

Autoritățile naționale au utilizat noul format de raportare doar pentru a treia oară. Unele dintre ele s-au confruntat în continuare cu probleme în ceea ce privește compilarea datelor în formatul solicitat. Prin urmare, este posibil ca unele comparații între datele transmise pentru anii 2020, 2021 și 2022 să nu fie fiabile. Modificarea reprezentată de introducerea noului format îngreunează, de asemenea, compararea datelor anterioare anului 2020 cu datele pentru perioada de după 2020. În consecință, este încă prea devreme pentru a compara datele de la nivelul UE de la an la an.

Țările UE sunt invitate să furnizeze evaluări ale nivelului general de conformitate și eficacitate a sistemului de control. Cu toate acestea, autoritățile naționale au furnizat mai puține informații pentru anul 2022 decât se prevăzuse în documentul de orientare ([11]).

În ceea ce privește bunăstarea animalelor în ferme și în timpul transportului, Regulamentul privind controalele oficiale prevede că rapoartele anuale trebuie să includă o analiză a celor mai grave incidente de neconformitate. Această analiză ar trebui să stea la baza unui plan național de acțiune pentru a preveni sau a reduce apariția lor în anii următori ([12]). În general și ca și în cazul anilor 2020 și 2021, autoritățile naționale nu au furnizat nici această analiză, nici planurile de acțiune. Acest aspect face imposibilă furnizarea de către Comisie a rezumatului prevăzut privind bunăstarea animalelor.

De asemenea, autoritățile naționale au furnizat doar informații foarte limitate cu privire la controalele care vizează practicile frauduloase și înșelătoare.

([11]) Comunicarea Comisiei privind un document de orientare referitor la modul de completare a modelului de formular tip.

([12]) Articolele 151, 152, 154, 156, 157 și 158 din Regulamentul (UE) 2017/625.

1.3 Organizarea și performanța sistemelor de control oficial

Țările UE au instituit sisteme de control oficial pentru a verifica dacă toate întreprinderile de-a lungul lanțului alimentar aplică cadrul juridic.

În MANCP, autoritățile naționale descriu modul în care sunt instituite sistemele lor de control, precum și obiectivele strategice ale respectivelor planuri.

În orientările privind completarea rapoartelor anuale, Comisia invită autoritățile naționale:

- să descrie orice actualizare a modului în care sunt organizate sistemele de control oficial;
- să includă un tabel cu rezultatele indicatorilor de performanță utilizați pentru măsurarea obiectivelor strategice și
- să includă o declarație privind nivelul general de conformitate și eficacitatea sistemelor de control oficial, pe baza analizei și sintezei rezultatelor sistemelor de control, a obiectivelor acestora și a indicatorilor lor de performanță.

Unele țări UE repetă descrierea sistemelor lor de control în raportul anual, aceste informații fiind deja disponibile în MANCP.

Declarațiile privind nivelul general de conformitate și eficacitatea sunt, în cea mai mare parte, foarte limitate. Descrierile variază de la satisfăcătoare la furnizarea unui procent al întreprinderilor care fac obiectul controalelor cu (sau fără) prezentarea cazurilor de neconformitate.

Zece țări UE au inclus informații cu privire la obiective și rezultate. Opt dintre aceste țări au furnizat aceste informații sub forma unei imagini de ansamblu a rezultatelor indicatorilor lor. Indicatorii se limitează uneori la numărul de controale oficiale efectuate și de eșantioane prelevate.

Unele rapoarte ale țărilor UE nu conțin informații din partea tuturor autorităților implicate în controalele oficiale de-a lungul lanțului alimentar.

Câteva bune practici care trebuie menționate:

- autoritățile letone au inclus un indicator privind performanța funcționarilor;
- autoritățile belgiene definesc barometre pe baza rezultatelor obținute în urma controalelor oficiale;
- autoritățile daneze utilizează numărul de cazuri de boli cu transmitere prin alimente cauzate de *Salmonella* și numărul de rechemări ale produselor.

Mai multe țări UE au declarat că numărul controalelor efectuate a crescut din nou în comparație cu anii precedenți, în urma eliminării treptate a măsurilor instituite pentru a limita pandemia de COVID-19. Altele raportează în continuare efecte negative ale măsurilor instituite în timpul pandemiei asupra capacității lor de a efectua integral controalele pe care le planificaseră.

Printre alți factori care au avut un impact negativ asupra programelor de inspecție raportate de autoritățile naționale s-au numărat resursele insuficiente (resurse umane, resurse financiare și echipamente), problemele curente legate de sănătatea animală (de exemplu, pesta porcină africană și gripa aviară) și problemele legate de sănătatea plantelor, Brexitul și războiul din Ucraina.

1.4
Măsuri luate pentru a asigura funcționarea eficace a MANCP

Obiectivul MANCP este de a asigura efectuarea controalelor oficiale într-un mod bazat pe riscuri și eficient de-a lungul întregului lanț agroalimentar și în conformitate cu Regulamentul privind controalele oficiale.

Atunci când controalele oficiale identifică un caz de neconformitate, autoritățile naționale trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că întreprinderea neconformă remediază problema pentru a preveni orice repetare a acesteia ([13]).

Autoritățile naționale au, de asemenea, obligația de a verifica dacă sistemul de control oficial este eficace și de a lua măsurile necesare pentru a remedia orice deficiență identificată ([14]).

([13]) Articolul 138 din Regulamentul (UE) 2017/625.

([14]) Articolul 12 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2017/625.

1.4.1
Măsuri luate pentru a asigura respectarea legislației de către întreprinderi

Majoritatea țărilor UE (18) au raportat cu privire la măsurile luate pentru a asigura respectarea legislației de către întreprinderi. Pentru șase dintre aceste țări, informațiile se limitează la opțiunile clasice de asigurare a respectării legislației, cum ar fi avertismente, sancțiuni și acțiuni judiciare.

Celelalte rapoarte includ informații privind măsuri precum campanii de informare, asigurarea de îndrumare și formare pentru întreprinderi în scopul de a le ajuta să respecte legislația în materie de siguranță alimentară.

Câteva exemple de bune practici:

- autoritățile daneze utilizează instrumente și soluții digitale, cum ar fi un instrument de gestionare a riscurilor pentru întreprinderile din sectorul alimentar și un instrument de verificare a temperaturii corecte de depozitare;
- autoritățile maghiare raportează cu privire la primul impact pozitiv al abordării mai consultative adoptate, pe lângă măsurile de asigurare a respectării legislației;
- în Belgia, întreprinderile certificate în temeiul ghidurilor naționale de autoverificare validate sunt eligibile pentru taxe mai mici și pentru o frecvență mai redusă a controalelor oficiale.

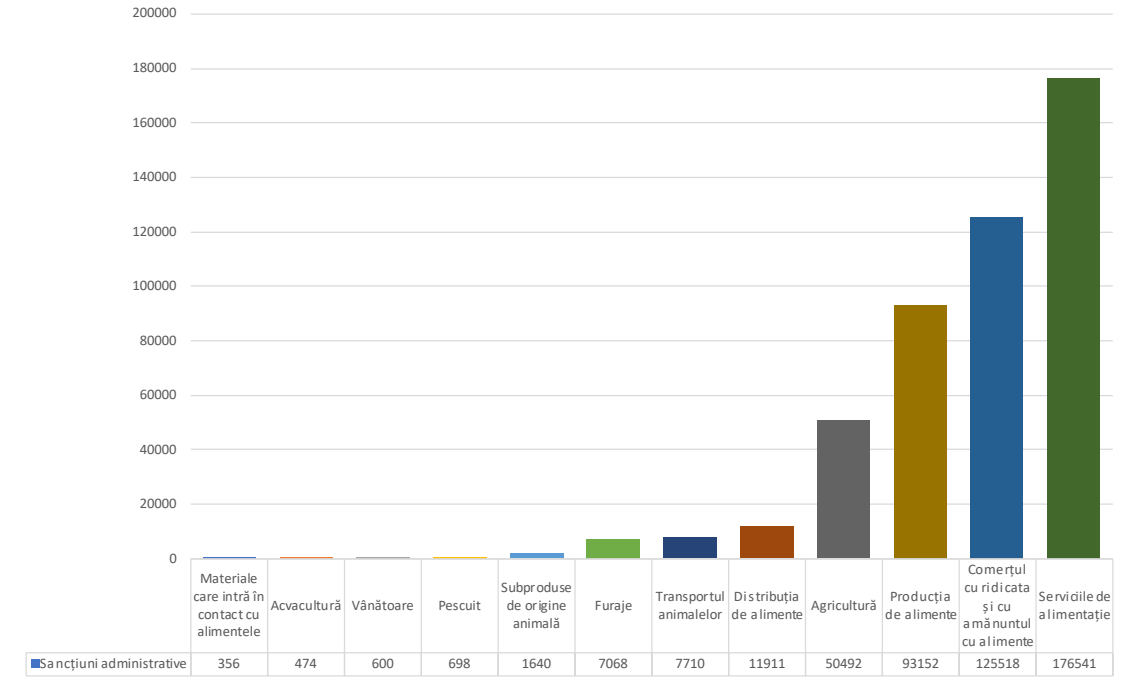
1.4.2.
Asigurarea de către autoritățile naționale a respectării legislației

Autoritățile naționale trebuie să instituie sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare ([15]).

Autoritățile naționale utilizează o serie de metode de asigurare a respectării legislației, de la emiterea de avertismente verbale și scrise până la confiscarea și distrugerea mărfurilor și eliminarea (temporară) sau restricționarea aprobărilor pentru întreprinderi. Amenzile administrative sunt utilizate ca măsură de descurajare. Procedurile judiciare oficiale rămân o soluție de ultimă instanță.

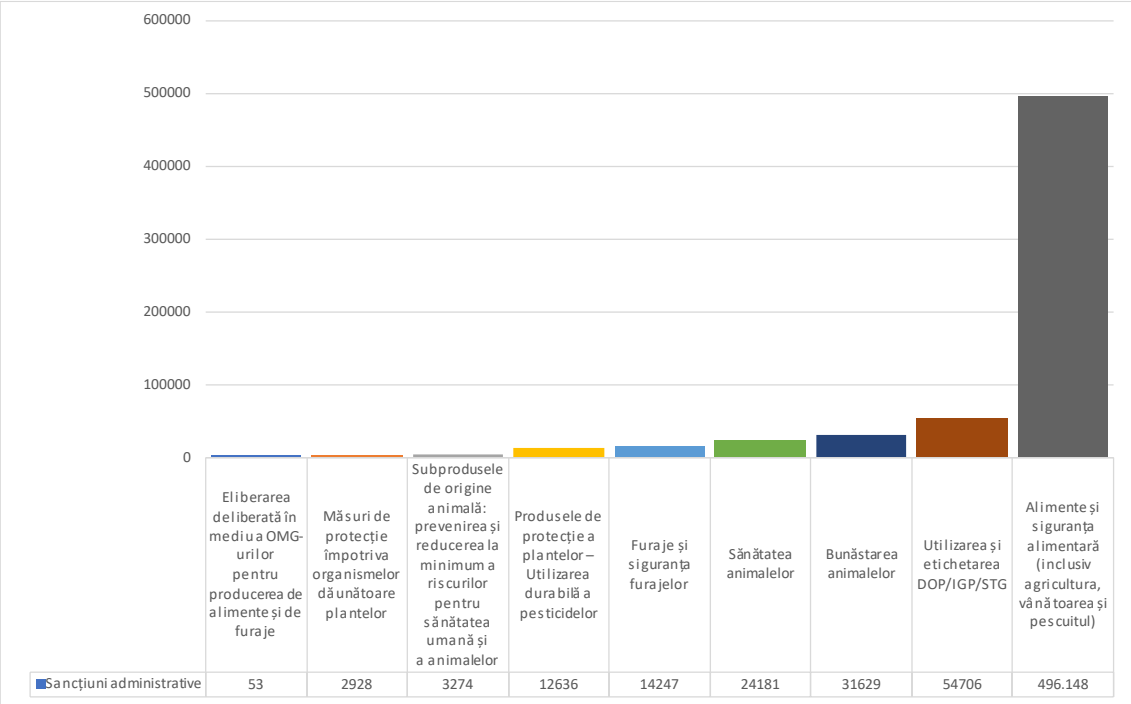
Graficul 1 prezintă numărul de sancțiuni administrative aplicate în diferitele sectoare care își desfășoară activitatea în cadrul lanțului alimentar. Graficul 2 prezintă o defalcare pe categorii, iar graficul 3 prezintă numărul de acțiuni judiciare întreprinse pentru fiecare categorie.

Graficul 1: Sancțiuni administrative în 2022, pe sectoare de activitate

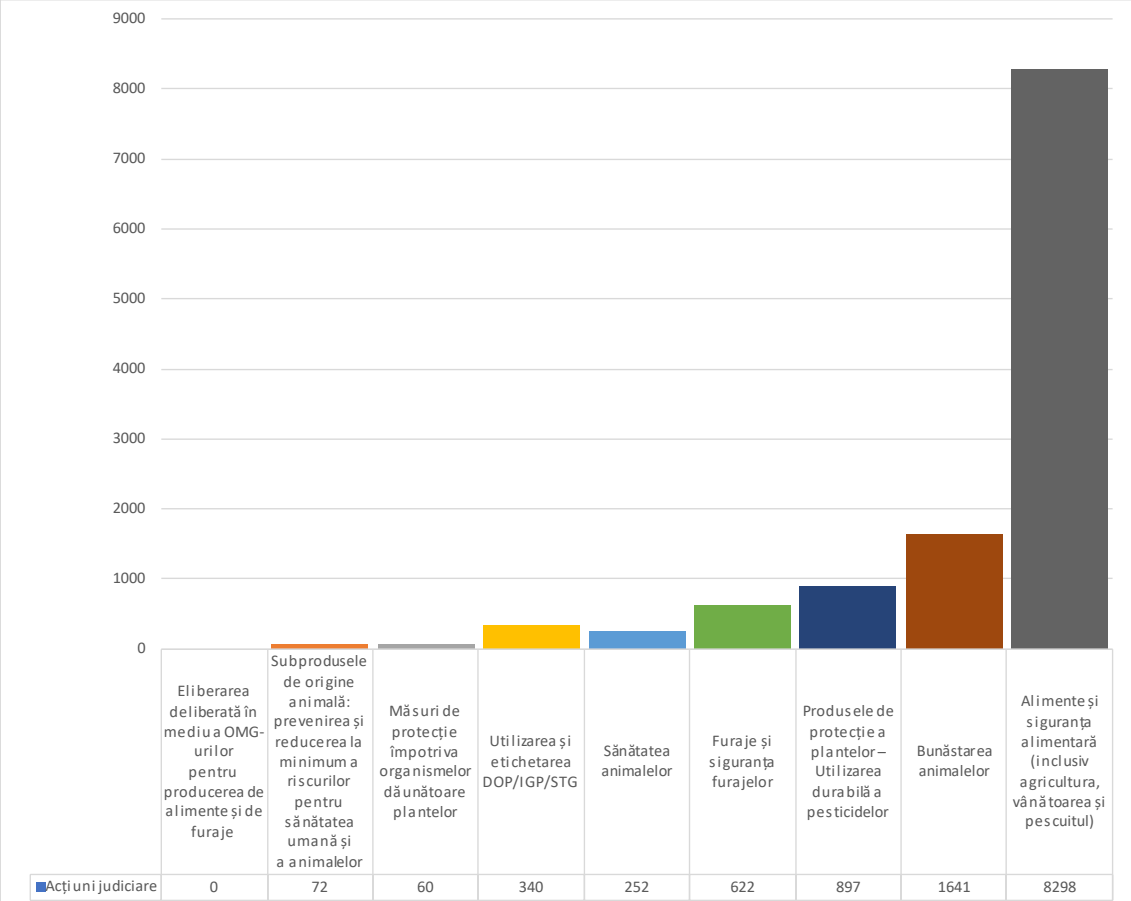

([15]) Articolele 137, 138 și 139 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Graficul 2: Sancțiuni administrative în 2022, pe categorii

Graficul 3: Acțiuni judiciare întreprinse în 2022

1.4.3
Măsuri luate pentru a asigura eficacitatea sistemelor de control oficial

Autoritățile naționale trebuie să dispună de proceduri și/sau sisteme în vederea asigurării eficacității și a caracterului adecvat ale controalelor oficiale. În acest scop, ele trebuie dispună sau să aibă acces la:

- un număr suficient de angajați cu calificări și experiență corespunzătoare;
- mijloace și echipamente adecvate și întreținute în mod corespunzător și
- o capacitate adecvată de laborator pentru analizare, testare și diagnosticare.

Autoritățile naționale trebuie să efectueze audituri ale propriilor sisteme de control (sau să solicite auditarea lor) și trebuie să instituie proceduri de verificare a controalelor ([16]) pentru a asigura conformitatea și eficacitatea sistemelor de control. Printre acestea se numără audituri cu privire la orice entitate sau persoană căreia autoritatea națională i-ar fi putut delega atribuții.

Informațiile cu privire la unul sau mai multe dintre aceste aspecte sunt incluse în 22 de rapoarte anuale.

Informațiile sunt destul de limitate în ceea ce privește cursurile de formare oferite personalului sau urmate de acesta, precum și în ceea ce privește auditurile și alte metode de verificare utilizate pentru evaluarea eficacității sistemelor de control oficial.

În ceea ce privește resursele:

- Cehia a raportat o lipsă de finanțare pentru diagnosticarea în laborator către sfârșitul anului, ceea ce a dus la o limitare a activităților de prelevare a probelor și de testare;
- Bulgaria a menționat o tendință descendentă a numărului de funcționari, combinată cu o creștere a numărului de întreprinderi înființate;
- Estonia a menționat că lipsa experților și durata perioadelor de evaluare a substanțelor active de protecție a plantelor și a produselor de protecție a plantelor rezultate rămân o provocare.

([16]) Articolele 6 și 12 din Regulamentul (UE) 2017/625.

Opt țări din UE au raportat modificări ale MANCP-ului lor actual. Motivele invocate pentru aceste modificări au fost următoarele:

- schimbări semnificative ale structurii, gestionării și funcționării autorităților competente;
- adoptarea unor dispoziții legislative noi;
- actualizarea anuală a obiectivelor.

Partea 2

Controale efectuate de Comisie în țările UE în 2022

2.1.
Audituri și controale

Programul de analiză și audit pentru 2022 ([17]) a fost al doilea program din cadrul planului multianual pentru perioada 2021-2025. În 2022, Comisia a început să abordeze mai multe dintre prioritățile stabilite în planul multianual. Printre acestea se numără:

- bunăstarea animalelor în cazul vițeilor în punctele de control în timpul transportului pe teritoriul UE;
- bunăstarea animalelor în cazul animalelor de pe navele de transport pentru animale vii;
- pașapoartele fitosanitare utilizate în timpul circulației pe teritoriul UE a plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte.

În 2022, Comisia a efectuat 120 de controale privind sistemele de control oficial din țările UE. Tabelul 3 prezintă o defalcare a tipului de controale și a metodologiei utilizate.

Tabelul 3 – tipuri de control și metodologie, 2022

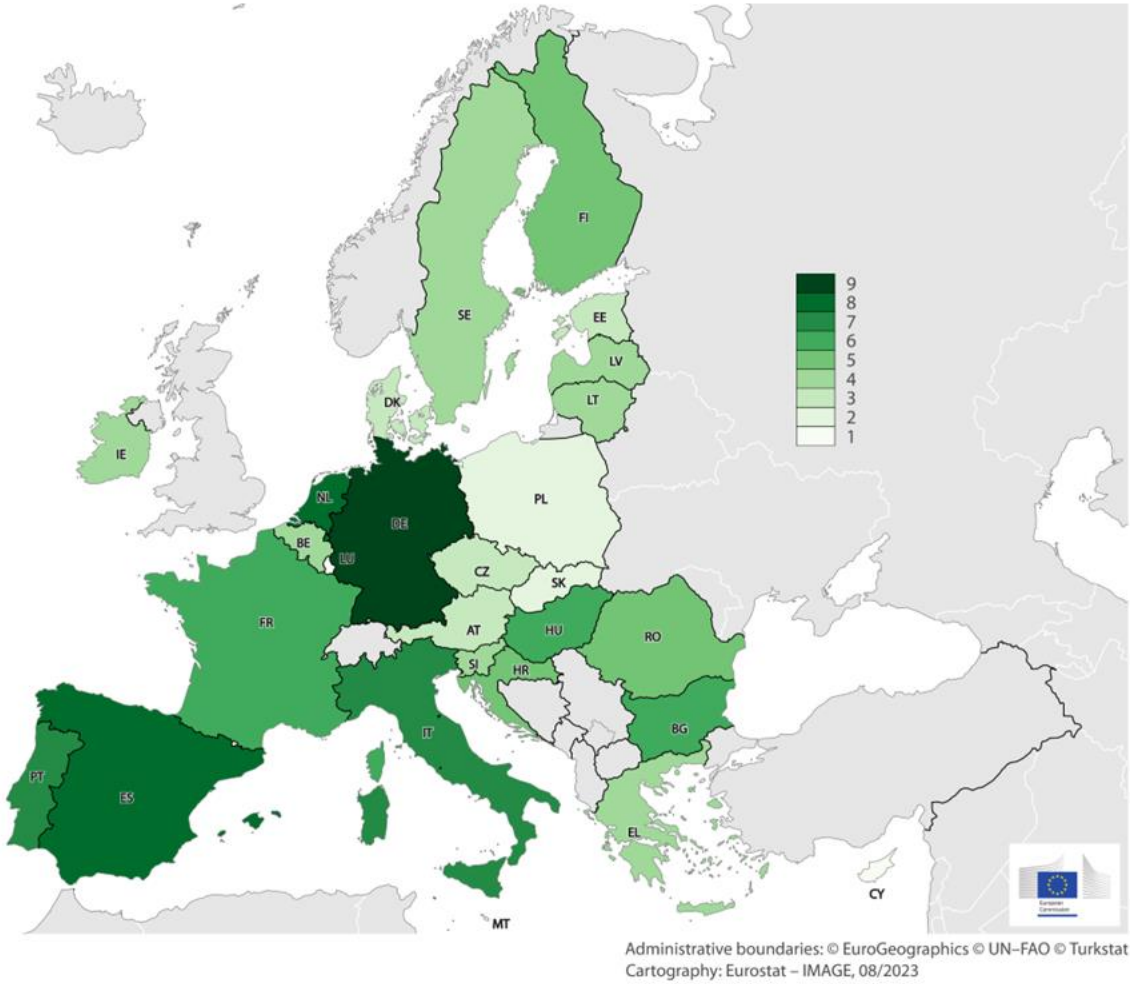
Tipul auditului	În întregime la distanță	Parțial la distanță	La fața locului
Audit	7	60	3
Analiză documentară	27		
Studiu de anchetă	4	1	9

([17]) Programele de lucru sunt publicate pe site-ul web al Comisiei.

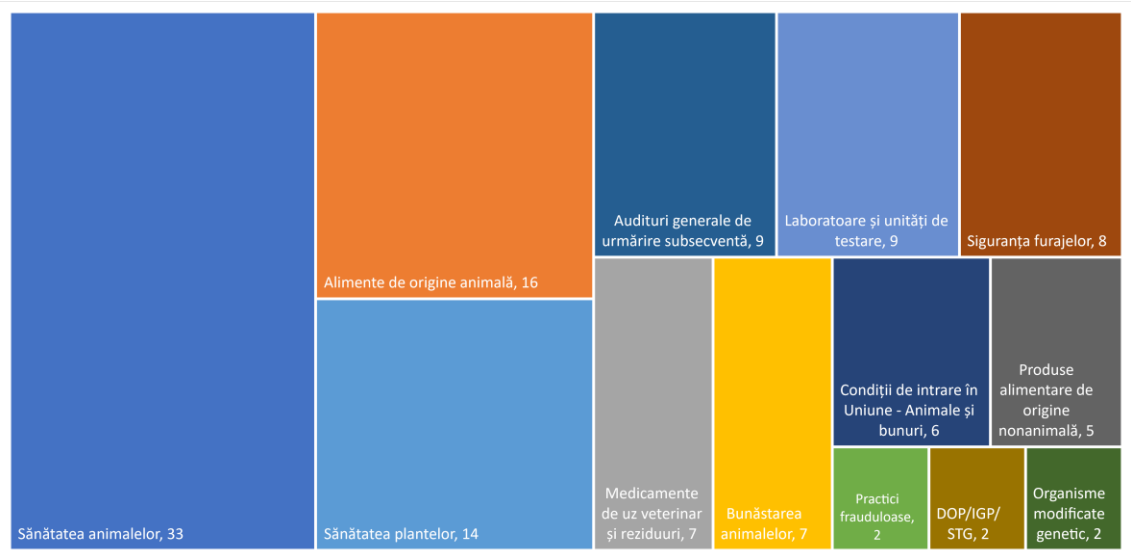
Tipul auditului	În întregime la distanță	Parțial la distanță	La fața locului
Audituri generale de urmărire subsecventă	4	3	2

Figura 2 prezintă acoperirea geografică a acestor controale. Graficul 4 prezintă numărul de audituri efectuate pentru fiecare categorie de control.

Figura 2: Gradul de acoperire a controalelor efectuate de Comisie în 2022

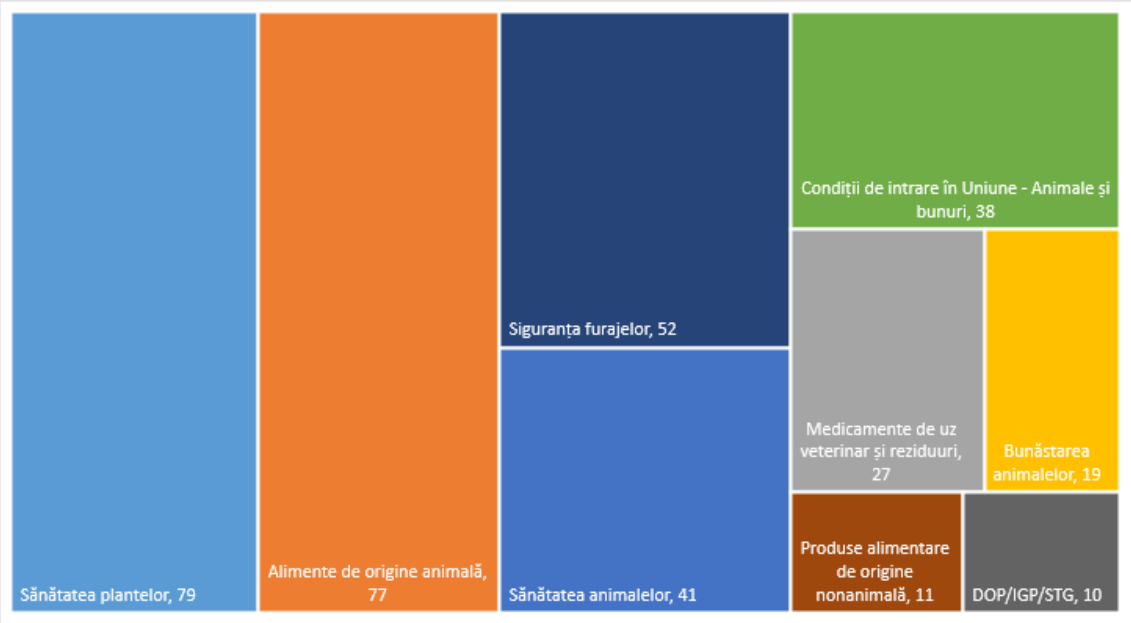
Graficul 4: Controale efectuate pe categorii, 2022

2.2. Recomandări

Controalele efectuate în 2022 au condus la un total de 363 de recomandări adresate țărilor UE. Graficul 3 prezintă o imagine de ansamblu a acestora pentru fiecare sector. Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei oferă o defalcare suplimentară a cifrelor pentru fiecare domeniu care a făcut obiectul auditurilor.

Graficul 5: Recomandări formulate în 2022, pe sectoare

2.3. Aspecte importante ale controalelor efectuate de Comisie în 2022

Alimente

Auditurile din sectorul **pescuitului** au identificat probleme în ceea ce privește înregistrarea navelor de pescuit mici, controalele la locurile de debarcare și operațiunile conexe, precum și lipsa controalelor privind navele care debarcă în alte țări ale UE. Utilizarea metodelor alternative de testare a histaminei ar putea submina fiabilitatea și/sau valabilitatea rezultatelor testelor.

Comisia a extins domeniul de aplicare al auditurilor sale în sectorul **cărnii**, începând cu bovinele, la abatoarele de porcine, ovine și păsări de curte. Au fost identificate deficiențe în ceea ce privește formarea și supravegherea medicilor veterinari oficiali și eficacitatea controalelor în abatoarele de capacitate mică.

S-au constatat deficiențe comune în sectorul **produselor lactate** în ceea ce privește punerea în aplicare a procedurilor operatorilor privind testarea laptelui crud și verificarea tratamentului termic.

Auditurile privind **produsele alimentare de origine nonanimală** au arătat necesitatea de a îmbunătăți înregistrarea producătorilor primari în ceea ce privește punerea în aplicare a controalelor oficiale bazate pe riscuri.

OMG-uri

Comisia a realizat două studii de anchetă pentru a colecta informații cu privire la punerea în aplicare a controalelor și a dispozițiilor privind organismele și produsele, inclusiv alimentele și furajele care conțin astfel de produse, obținute prin noi tehnici genomice ([18]). Scopul a fost și identificarea de bune practici și a obstacolelor sau dificultăților comune întâmpinate în punerea în aplicare a acestor controale.

([18]) Legislația UE privind OMG-urile a fost adoptată în 2001 și 2003. Noile tehnici genomice sunt tehnici care au apărut sau au fost dezvoltate începând cu 2001.

Furaje

Auditurile Comisiei au evidențiat domenii în care sunt necesare îmbunătățiri în ceea ce privește evaluarea sistemelor HACCP (analiza riscurilor și punctele critice de control) ale operatorilor, punerea în aplicare a unor protocoale de prelevare a probelor și a unor controale oficiale privind etichetarea adecvate.

Sănătatea animalelor

Controalele efectuate de Comisie privind măsurile luate pentru a limita răspândirea **pestei porcine africane** au indicat provocări în ceea ce privește depistarea timpurie a bolii, biosecuritatea și controalele privind circulația în zonele de restricții.

În ceea ce privește măsurile luate cu privire la **gripa aviară înalt patogenă**, a fost posibilă consolidarea planificării și a gradului de pregătire pentru situații de urgență în domeniile anchetelor epidemiologice și al măsurilor de depopulare.

Rezultatele controalelor efectuate de Comisie pentru a evalua punerea în aplicare eficace a programelor de eradicare a **rabiei** au indicat că, în general, punerea în aplicare a programelor se desfășoară în conformitate cu obiectivele.

Subproduse de origine animală

Printre domeniile identificate ca necesitând îmbunătățiri se numără controalele subproduselor de origine animală generate în sectorul alimentar, evaluarea sistemelor HACCP ale operatorilor, precum și verificări ale procesului de validare a instalațiilor de prelucrare.

Bunăstarea animalelor

Rezultatele unui proiect care analizează sistemele de management al calității pentru bunăstarea animalelor și utilizarea indicatorilor au fost sintetizate în cadrul unui raport general. Proiectul a concluzionat că este nevoie de indicatori universal utilizați pentru a măsura stadiul și schimbările în ceea ce privește **bunăstarea animalelor la nivel de fermă**.

În ceea ce privește **bunăstarea animalelor în timpul transportului**, Comisia a inițiat proiecte noi privind transportul vițeilor înțărcați în timpul călătoriilor de lungă durată și transportul animalelor cu nave maritime către țări terțe.

Sănătatea plantelor

Auditurile efectuate de Comisie cu privire la măsurile luate pentru a limita răspândirea *Xylella fastidiosa* au identificat obstacolele care întârzie punerea în

aplicare a măsurilor de eradicare necesare, în special în stadiile incipiente de control al focarelor.

O nouă serie de audituri au oferit sprijin autorităților naționale pentru a-și adapta sistemele de control în scopul îndeplinirii noilor cerințe privind pașapoartele fitosanitare.

Produse de protecție a plantelor

Seriile de audituri și de formare ale Comisiei s-au axat pe controalele oficiale privind comercializarea și utilizarea produselor de protecție a plantelor, utilizarea durabilă a pesticidelor, gestionarea integrată a dăunătorilor și echipamentele de aplicare a pesticidelor.

Producția ecologică și etichetarea produselor ecologice

Întrucât noua legislație a UE privind agricultura ecologică a intrat în vigoare doar de la începutul anului 2022 și având în vedere timpul necesar pentru tranziția către noile cerințe, în 2022 nu au fost efectuate audituri în această privință în țările UE.

Denumire de origine protejată, indicație geografică protejată și specialități tradiționale garantate

Un audit privind evaluarea sistemului de control oficial în vigoare pentru DOP și IGP în sectorul vitivinicol a scos la iveală lacune în ceea ce privește verificarea respectării tuturor aspectelor incluse de caietul de sarcini atunci când se efectuează controale la producători.

Practici frauduloase și înșelătoare

Proiectul privind mecanismele instituite de țările UE pentru combaterea fraudelor în lanțul agroalimentar s-a încheiat, iar rezultatul său a fost publicat într-un raport general. În plus, Comisia a publicat un raport tehnic în vederea oferirii de sprijin statelor membre pentru îndeplinirea cerințelor juridice ale UE în acest domeniu.

Introducerea animalelor și a mărfurilor pe teritoriul UE

Rezultatele auditurilor au confirmat că, în general, țările UE continuă să își îmbunătățească sistemele și să pună în aplicare controale în acest domeniu.

Reziduurile de medicamente de uz veterinar și contaminanții proveniți din mediu prezenți în animale și în produsele de origine animală

Rezultatele evaluărilor planurilor naționale de monitorizare a reziduurilor și cele opt audituri efectuate au indicat respectarea normelor.

Dimensiunea „O singură sănătate”

Rezultatele evaluărilor planurilor naționale privind rezistența la antimicrobiene au fost sintetizate într-un raport general. Rezultatele acestui proiect ar trebui să ajute țările UE să identifice și să dezvolte sinergii în cadrul dimensiunii „O singură sănătate”. De asemenea, ar trebui să le ajute să identifice eventualele lacune și să își consolideze planurile existente.

2.4.

Monitorizarea sistematică a recomandărilor formulate în urma auditurilor

2. 4.1.
Audituri generale de urmărire subsecventă

Pe baza ciclului de audit trienal, Comisia a efectuat nouă audituri generale de urmărire subsecventă în 2022.

Tabelul 4: Audituri generale de urmărire subsecventă în 2022

Audituri generale de urmărire subsecventă:	

Analiza sistematică a acțiunilor întreprinse de statele membre pentru a da curs recomandărilor de audit a continuat să fie eficace în abordarea majorității problemelor identificate. Rezultatele auditurilor generale de urmărire subsecventă au fost publicate în profilurile de țară.

La sfârșitul lunii decembrie 2022, autoritățile naționale luaseră măsuri corective sau își asumaseră angajamente satisfăcătoare pentru a remedia majoritatea deficiențelor identificate în intervale de timp acceptabile. Pe baza unui indicator pe o perioadă de trei ani, au fost asumate angajamente privind măsuri corective pentru 93 % din recomandările rezultate în urma auditurilor efectuate în perioada de trei ani 2018-2020.

Comisia continuă să monitorizeze toate recomandările deschise prin efectuarea de audituri generale de urmărire subsecventă.

2.4.2.
Asigurarea respectării legislației

În 2022, Comisia a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Regatului Unit pentru nerespectarea unor părți semnificative ale Cadrului Windsor. Scopul acestor proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor este de a restabili conformitatea Regatului Unit cu cadrul într-o serie de domenii-cheie, cu scopul final de a proteja sănătatea și siguranța cetățenilor UE ([19]).

În 2022, Comisia nu a sesizat Curtea de Justiție a UE cu privire la nicio cauză în domeniile care fac obiectul controalelor oficiale vizate de prezentul raport.

([19]) Comunicat de presă, 15 iunie 2022.

Concluzii

În 2022, autoritățile naționale au continuat să își îndeplinească rolul de monitorizare și de verificare a respectării de către întreprinderile aflate de-a lungul lanțului alimentar a cerințelor aplicabile ale UE și au luat măsuri de asigurare a respectării legislației atunci când a fost cazul.

Restricțiile impuse din cauza pandemiei de COVID-19 (deși situația a revenit treptat la normal în 2022), nivelurile de personal și constrângerile în materie de resurse au fost menționate ca motive pentru care autoritățile naționale nu au fost în măsură să pună în aplicare integral programele planificate.

Autoritățile naționale trebuie să finalizeze activitatea de adaptare a sistemelor lor interne de date pentru a prelucra date complete și coerente în formatul solicitat. Comisia a emis orientări privind completarea raportului anual; în conformitate cu orientările, ar trebui îmbunătățită comparabilitatea datelor furnizate pentru 2023 și anii următori.

Rapoartele anuale s-ar îmbunătăți, de asemenea, dacă autoritățile naționale ar include declarații privind nivelul general de conformitate, eficacitatea generală a sistemelor lor de control oficial și capacitatea lor de a atinge obiectivele Regulamentului privind controalele oficiale ([20]).

În ceea ce privește controalele oficiale privind bunăstarea animalelor, viitoarele rapoarte anuale trebuie să ofere o analiză mai bună a principalelor incidente de neconformitate și a planurilor naționale de acțiune pentru a preveni repetarea unor astfel de incidente.

Rezultatele controalelor oficiale efectuate de țările UE și ale controalelor efectuate de Comisie asupra autorităților naționale arată că au fost instituite sisteme de control și că acestea oferă niveluri de conformitate compatibile cu cerințele privind siguranța alimentelor și a furajelor și cu o piață internă sănătoasă a UE. Cu toate acestea, controalele efectuate de Comisie au identificat deficiențe și alte posibilități de îmbunătățire.

Monitorizarea sistematică de către Comisie a recomandărilor formulate în urma auditurilor arată că autoritățile naționale iau, în general, măsurile corective necesare pentru remedierea deficiențelor identificate.

([20]) Regulamentul (UE) 2017/625.

Lucrând în parteneriat cu autoritățile naționale, Comisia continuă să ofere sprijin pentru îmbunătățirea permanentă a sistemelor de control oficial prin intermediul rețelelor naționale de experți și al inițiativei „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură”.